

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Supernaturalitas S. Theologiæ expenditur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](#)

12 Tractat. I. Disputatio Prima Proemialis. Artic. VI. §. I. & II.

7. *Theologia principalius est speculativa, quam practica.*
8. *Est alii scientiis dignior & certior.*
9. *Premissa naturalis in Theologicam conclusionem insuit ut extrinsecè elevata.*
10. *Destruitur per heresim.*
11. *Non destruitur, sed perficitur per lumen gloria in patria.*
12. *Est una scientia specie atomæ.*

§. I.

Supernaturalitas S. Theologie expenditur.

CONCLUSIO prima. *Theologia licet extrinsecè & originative sit supernaturalis, tamen intrinsecè & emittitive est habitus naturalis.* Ita communis Thomistarum & clare indicatur à S. D. tum hic a. 6. ad 3. ubi dicit, *hanc doctrinam per studium haberi, licet ejus principia ex revelatione habeantur, tum 2. 2. q. 5. 4. a. 1. ad 2. ubi distinguens inter nostram Theologiam & sapientiam, quæ est donum spiritus S. dat istud disserit: quod Theologia acquiritur studio humano, illa autem est de sursum descendens.* Ut dicitur Jac. 3. *Ex quibus formatur hæc ratio: Habitus, qui intrinsecè petit produci per causam proximam naturalem, est naturalis; sed Theologia petit produci per causam intrinsecè naturalem, nempe discursum & studium humanum, discursum & syllogisticam illationem conclusionis &c. ergo est intrinsecè naturalis.*

2. *Negat min. Illustrissimus Reding, & dicit: discutum Theologicum esse intrinsecè supernaturalem. Sed contraria minor probatur: quamvis utraque præmissa in discursu Theologico possit esse de fide, adeoque intrinsecè supernaturalis, non tamen causant alienum conclusionis Theologica, nisi quatenus per lumen discursivum intellectus sunt artificiose connexæ: sed sub hac ratione, & ut formaliter non materialiter spectatae cum sunt aliquid naturale. Influxus enim causa remota determinatur & modificatur per causam proximam, cui debet effectus proportionari: veluti patet in qualibet demonstratione, cuius conclusio licet remotè procedat ab habitu principiorum, non tamen est actus principiorum, nec per ipsam generatur habitus principiorum, sed est actus scientiæ: atque ratio & causa proxima absentiæ est connexio & coordinatio præmissarum, per quam ex principiis revelatis veritas & conclusio virtualiter contenta artificiose deducitur. quæ tota habetur ex lumine discursivo naturali, ergo.* Unde cum S. D. Theogiam vocat scientiam revelatam vel inspiratam, intelligit non formaliter, sed virtualiter revelatam, hoc est, cuius conclusiones sine per discursum & legitimam consequentiam deducibilis ex formaliter revelatis, in quibus virtute continebantur.

3. *Neque refert primò, quod objectum formale Theologia sit DEUS in ratione DEITatis, adeoque supernaturale. Nam Resp. esse objectum supernaturale, in esse entis, non autem in esse scientiæ, vel objecti, quatenus nimirum substat virtuali revelationi tanquam rationi formalis sub qua.*

Nec obest secundò, quod principia Theologie sint supernaturalia; nam Resp. principia remota & materialiter sumpta sunt supernaturalia, conc. proxima, vel etiam remota, si formaliter sumuntur, quatenus per naturalem discursum coordinata, nego, e. g. in hoc syllogismo: *quot sunt in Divinis persona relativè opposita, tot sunt persona distincta: sed tres sunt personæ relativè opposita: ergo tot sunt persona distincta:* hic utraque præmissa est de fide, sicut & ipsa conclusio: nibilominus quatenus intellectus ex vi connexionis præmissarum assentitur conclusioni, qua est aliquid naturale, sic est conclusio naturalis.

§. II.

Quomodo Theologia sit speculativa, vel practica.

CONCLUSIO II. *Theologia simul est eminenter formaliter speculativa & practica: tum quia derivatur ab habitu fidei, quia simul est eminenter formaliter speculativus & practicus, ut suppono ex Tract. de fide, tum quia in ipsius objecto formaliter utraque ratio eminenter formaliter conjuncta reperitur: liquidem DEUS in ratione Deitatis, non tantum formaliter, sed etiam virtualiter revelabilis, est simul prima veritas per essentiam speculabilis, & simul ultimus finis per nostros actus aliquidibilis, & secundum utrasque rationes est virtualiter revelabilis.*

Dixi esse speculativam & practicam *eminenter* formaliter. Formaliter est talis, quia utriusque definitionem formaliter participat: eminenter vero, quia illam participiat sine admixa imperfectione contradictionis & limitationis, cum qua reperiatur in scientiis inferioribus. Unde non sequitur, si speculativum & practicum sunt differentiae essentiales in scientiis pure naturalibus, ut communiter docent Thomistæ; ergo non possunt convenire in scientia Theologica.

Nam speculativum & practicum tantum sunt differentiae essentiales habituum, quatenus nimirum sunt rationes limitatae in scientiis inferioribus, non autem speculativum & practicum, & fundant diversum tendendi modum, ac abstractionem diversam à materia: non autem speculativum & practicum absolutè: hic enim locum habet illud D. Dionysii: *que sunt dispersa in inferioribus, sunt adunata in superioribus.* Sicuti licet eadem anima non possit eile simul vegetativa tantum, & sensitiva tantum, potest tamen anima rationalis esse simul formaliter eminenter vegetativa & sensitiva.

Eritne propterea omnis actus Theologia simul speculativus & practicus? Resp. quamvis dici possit, quod omnis actus Theologia sit remote simul speculativus & practicus, quatenus videlicet subordinatur beatifica visioni, quæ DEUM attingit tam sub ratione primæ veritatis, quam ultimi finis propriè tamen ex fine proximo aliquos actus esse speculativos, alios vero practicos: speculativos, quorum finis proximus est, DEUM & divina in se cognoscere, practicos, quorum finis proximus, actus humanos in DEUM, ut ultimum suum dirigere. Nec refert, quod quilibet actus debet participare rationem formalem obiecti